Ako som sa v škole (ne)učil

Kto som

... web man ...

marcus@gratex.com

Ing. Martin Marko
FEI STU (1993- 1999 ????)
Gratex International a.s. (1996 -)
Head of Software Development Group

antichrist.in.the.kitchen

https://github.com/ainthek http://ainthek.blogspot.sk https://twitter.com/ainthek

O com to bude?

 Náhodné a pomiešané a silne subjektívne (niektoré dokonca ukradnuté) názory na témy zo školy, IT praxe a podobne

 slovensko anglicky, s preklepmi a obcas bez diakritiki ;-))))

Načo to bude?

- entertainment a "provokácia"
- provokácia => zamyslenie (aspoň u inteligentých jedincov)
- zamyslenie => úžitok/hodnota... (aspoň u pracovitých jednicov)
- úžitok => lepší svet

Ako som sa v škole (ne)učil

- Čo mi dala škola najviac
 - dokázal som zužitkovať, obohatilo ma
- Čo som sa mohol v škole naučiť a nenaučil sa
 - lebo mi to "nevedeli predať"
 - lebo som nevedel, načo mi to bude
 - lebo som neveril, že mi to na niečo bude
- Čo som sa musel učiť ozaj zbytočne
 - naozaj ?

Prečo je to dôležité

6 rokov školy = 6 rokov *160 dní * 8 hodín

7680 hodín

ktoré Vám niekto dedikoval na učenie sa Keď odídete zo školy, a začnete pracovať a mať deti a niekde ukradene hodinu denne na učenie každý deň, bude vám to trvať

21 rokov

Keby som mal vybrať jednu vec, **čo sa v škole neucilo a necvicilo**

Citat cudzi kod""alebo co tym basnik myslel ?"

- Je pre mna paradoxne ze v na predmetoch slovenciny sme hodiny a hodiny travili citanim diel niekoho ineho o niecom co nas nezaujimalo.
- O co horsie, tyrali nas utrapnymi diskusiami o tom co tym (spravidla mrtvy) autor myslel.
- Je zaujimave ze tak abstraktej a subjektivej urovni ako su basne, autori s ktorymi sa neda porozpravat boli ucitelia skalopevne presvedceni ze je to dolezite a pravdive a davali nam 5 ky ked sme sa to neucili.
- Preco sa v IT skolach nezaoberame "lustenim cudzich kodov" a hladanim: myslienok (algoritmov), estetickych hodnot (jednoduchosti a efektivity kodu) a podobnych "literarnych nezmyslov?" navyse autori spravidla ziju a diskusia je mozna....
- je paradoxne, ako je to v literature zbytocne a skolstvom vynucovane
- a v IT uzitocne a skolstvom ale aj praxou a aj nami jednotlivcami zanedbavane
- Preco v literature sa to uci na VELMI KONKRETNYCH prikladoch z minulosti?
- A v IT nas ucia ako napisat knihu, basen esej, bez toho aby nas motivovali ak uz nie nutili poznat cudziu tvorbu predtym ako napiseme svoje prve "pulp fiction"?
- Neviem si predstavit ziaka VSMU ktory by pocas skoly nemusel nastudovat divadelnu hru, precitat, vysvetlit a porovnat kopu kniziek roznych zanrov.
- nas ucia len o tom ze existuju autori, zanre, styly a mame si sptavit nazor a nieco kodnut......

Citajte (cudzi kod)

- Vyberte si
 - styl co vam sedi, aky vam robi prijemne, alebo v akom by ste raz chceli napisat basen, alebo o ktorom nic neviete a zaujima vas najviac: (romantika,gotika, RAP, whatever), grafika, robotiky, cista matika, video, spracovanie hudby,
- Zacnite citat
 - chodte do kniznice
 - git clone, subl.
- Sharujte pocity, otazky, neistoty, nesuhlas
 - porozpravajte sa o knizke z priatelkou, chodte na hipisacky literarny vexer
 - napiste do fora, napiste issue
- Opravte, vylepsite
 - takmer nemozne, errata
 - fork and merge upstream
 - fork, branch, pull request
- Kritici
 - v literature: zaznavani
 - v IT: zaznavani
- Stale mi to pripada jednoduchsie u nas ako u nich a podla mna to nedokazeme dostatocne silne vyuzit.

.. a v IT nas ucia ako napisat knihu, basen esej, bez toho aby nas motivovali ak uz nie nutili poznat cudziu tvorbu predtym ako napiseme svoje prve "pulp fiction" ?

PULP FICTION

Keby som mal vybrat jednu vec, co sa v skole neucilo, necvicilo

- Urobil som taku anketu medzi kolegami:
- Source Control bola jedna z najcastejsoch odpovedi na tuto otazku.
- Co je SC? Co Vas o tom ucia v skole? na akom predmete?
- SC je dneska filozofia, zivotny kodersky styl, zakladna gramotnost, navyky, best practices, social network and hall of blame and fame, your CV, neni to produkt, neni to software
- · "moja" sucasna volba: GIT, and GITHUB as social playground.

GIT (niekedy inokedy)

- ako to suvisi z predchadzajucou temou?
- spravte si konto na github-e a zacnite:
 - hladat
 - citat
 - badat, pochybovat, pytat sa
 - vylepsovat cudzie veci
 - •
 - tvorit a nechat ostatnych vam pomahat

GIT

- http://anti-pattern.com/github-is-yourresume-now
- https://blog.jcoglan.com/2013/11/15/whygithub-is-not-your-cv/

BOHATSTVO

- Ja robim IT lebo som si precital v novinach ze po bankaroch je to najlepsie platena praca (1993)
- Bohatstvo != peniaze
- Bohatstvo = vytvaranie a hromadenie niecoho co iny ludia potrebuju.
- Skola != antipatern na tuto definiciu, zasadne aspon za mojich cias nas k tomu nik neviedol, kazdy ma svoj diplom, kazdy sa ma ucit sam za seba, "vedu vas k samostatnosti, nie k vzajomnosti"
- Prax?, som skepticky ze najdete vela zhodnych projektov
- Bavi ma to, uspokojuje ma to = prijemne, sebastrednost, zbytocnost, neuzitocnost (hriech ?)
 DOCASNE stastie, v 40ke si budete chciet kupit buldozer aby ste po sebe videli nejaky
 hmatatelny vysledok (jamu)
- Kazdy "projekt" zacinajte otazkou o co bude svet krajsi ked to spravim, ak je to tazke spytajte sa o co bude svet horsi ak to nespravim (spravidla o nic, ak to za nieco stalo spravi to niekto a lepsie), len vy nebudete slavny (hriech ? zase ?)

BOHATSTVO A UZITOCNOST

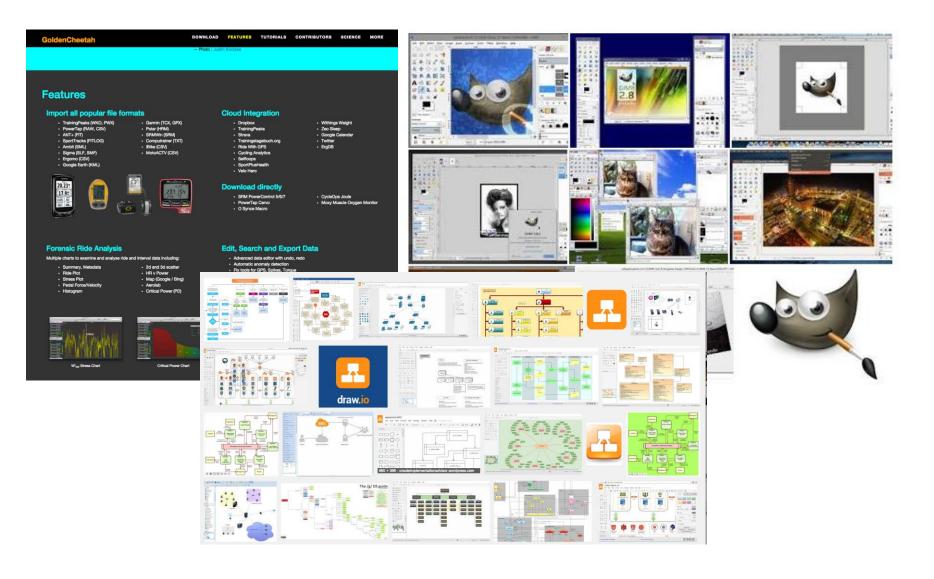
- Schopny a uzitocny jedinec
 - jedninec + vyskum = uzitocna idea
 - jedinec "v praxi" = uzitocna vec
 - vyskum "v praxi" = uzitocna vec
 - jedinec "v neuzitocnej praxi" != uzitocna vec
- Koho ma vychovavat skola?
 - SOU programatorske
 - 200 vedeckych pracovnikov rocne?
 - jedincov pre neuzitocnu prax nech vznikaju uzitocne veci?

BOHATSTVO

- Odpoved Open Source
 - Celosvetove bohatsvo
 - nie preto ze je to zadarmo
 - Preto ze to ludia CHCU/POTREBUJU
 - je tvorene spolocne (contributores)
 - je tvorene otvorene (issues, diskusie, hadky, flame warrs)
- RASTIE a HROMADI SA

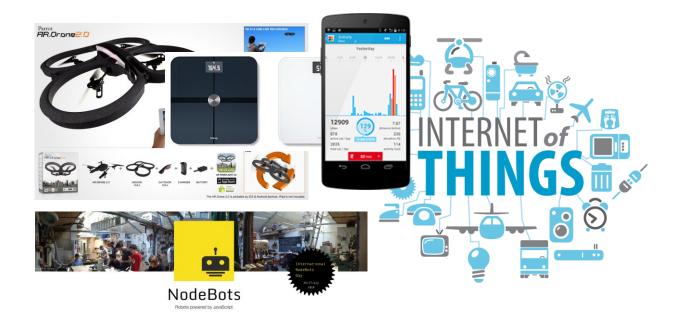
Pre mna (a pre zjednodusenie) dneska: GITHUB

Open Source Projects

Automatizácia

- Ak sa nebudete ucit skoncite ako automatizeri....
- Aplikovana informatika, Matlab, Vysoké pece? Riadiace linky? grrrrrrr
- Keby mi niekto povedal ze budem mat take veci pozajtra v byte, neveril by som mu. Ale isto mi to nepovedal a neukazal, urcite, lebo by som si pametal ze som mu neveril.
- Toys, Internet Of Things, Computer Vision,

Software Management

- však ja nechcem byť manager, nikdy som nechcel
- no ja musím byť manager, 20+ ludi v projektovom team-e, 140 ludi v grupe na 10+ projektoch a 5+ architekturach
- každý musí byť manager aspoň sám sebe, a kódu na ktorom robí (umyselne nepisem svojemu kodu)

Funkcionálne programovanie

- **Lisp** prvý raz som videl inu programovaciu paradigmu, odkedy som ju videl, začal som úlne inak (ľahšie) programovať aj v C a Jave
- JavaScript Everybody knows that JavaScript is a multi-paradigm language, and it can be used to program functionally. Practically all functional idioms can be used directly: higher-order functions, recursion, closures, and so on. The recent resurgence of Functional Programming (FP) brings functional methodologies in the mainstream. FP fundamentals gave us a lot of powerful idioms: iterative functions, which can replace loops, list processing in general, function manipulations, and many other things, which helps us to keep our
 - code small yet concise, more powerful, and more fun.
- http://www.lazutkin.com/blog/2008/01/12/functional-fun-javascript-dojo/
- Functional Reactive Programming (FRP)
- In short no variables please

Logické programovanie - Prolog

- Prolog is **declarative**: the program logic is expressed in terms of relations, represented as facts and **rules**.
- Prečo som sa to neučil? Keďže som bol zamilovaný do LISPu, momentálne som inú lásku nehladalm priklady na ktorych sme sa to učili boli príliš "umelo" inteligentné a nie reálne z života na iných predmetoch
- XSLT The basic processing paradigm is pattern matching roky som uplne zle programoval aj v XSLT, pomocou: match root a call template a for each, na miesto apply templates, len preto že som sa neučil PROLOG
- Rule Engines much easier code for certain type of problems

Operačné systémy

- Unix
 - filozofia mi vtedy asi ušla
 - nemal som "načom" (fyzicky, dusevne) skúšať
 - MS (DOS, Windows) everywhere.....

shell scripting, BASH

- Zelené žaby
- Učili más to len na administráciu systému, ja som nechcel byť "admin" ani systemák, chcel som byť kóder....
- DNESKA: kódujem/zliepam v tom 80 percent vecí... preco?
 - heterogenny,
 - kody uz nie su libky ale programy a sluzby,
 - data su uz zase "text"
- MUSIM sa to ucit sam a uz mi to moc nejde
- Dnes uz musim/chcem/mozem byt admin (DevOps, ale to je zase na inokedy)

streams and pipes

- toto ani nezacinajme, neskoncili by sme nikdy, v skratke:
- neprogramuje sa takto:
 - myCoolMethodCompiledInSomeSickLanguage(){ a; b; c; d}
- ale takto:
 - a|b|c|d
 - a|c|d|x
 - Y | c | F
- Neprogramuje sa takto:
 - String fileContent=readFile();
 - fileContent.replace("<";"{"
 - http.send("ebay.com/order")
- Ale takto:
 - readFileAsync().pipe(xml2json).pipe(request.post("ebay.com/order");
- A zase tu vidime paralelu z FP no variables please

paralelné programovanie

- Flynnova taxonómia, Amhdalov zákon, Gustafsonov zákon
- Systémy so zdieľanou a distribuovanov pamäťou, multiprocesory a multipočítače
- · Podmienky paralelizmu, dátová a zdrojová nezávislosť
- · Zdroje paralelizmu, paralelizmus na úrovni inštrukcí, dátový paralelizmus, paralelizmus úloh
- Návrh paralelných programov, komunikácia, synchronizácia (atomické operácie, bariery, semafóry, mutexy), závislosť medzi dátami, dekompozícia, granularita, rozkladanie záťaže
- · Paralelné programovacie modely, model vlákien, model zasielania správ
- Explicité použitie vláken Pthreads (resp. Java threads, Win32 threads, ...)
- Implicitné použitie vlákien OpenMP
- Programovanie systémov s distribuovanou pamäťou MPI
- Programovanie mnohojadrových grafických procesorov CUDA, OpenCL
- · Analytické modelovanie paralelných programov, analýza výkonnosti, ladenie
- Vzory pre paralelné programovanie
- Iné paralelné programovacie modely (napr. Cilk++, Map-reduce, Unified Parallel C, Thread Building Blocks, High Performance Fortran, Erlang, BOINC, CellBE, ...)
- Co si ja pamatam z predmetu a cviceni ? matematicke dokazy, threardy a akademicke prilklady o nenazranych filozofoch
- Co som dneska mohol mat lepsie?
 - stiahovanie obrazkov k filmom za 3 minuty miesto 30 minut a nelocknute amazon konto.....
 - Maticky aparat aby som overil ze chalani nemaju v kode bug
- Pochopenie ze synchronizacie sa netykaju teln multithreadoveho programovania (to je len jedna cirkvi, su aj ine)
- Map Reduce a ine "moderne paralelizmy"

small is beautiful, divide and conquer,

- The Unix philosophy is a set of cultural norms and philosophical approaches to developing small yet capable pieces, that can be reused and repurposed,
- The Unix philosophy favors composability as opposed to monolithic design.

 Many small parts – difficult to pick, low visibility need fantasy to combine them,.....

Composition, Reuse

- Sources grrrrr, git submodules, git subtree
- Libraries jars, node modules, maven, Nam

- Executables YES !!!!!
- Services YES, YES, YES

.... Microservices

Vizualizácia dát

- raz vidiet je lepsie ako 10 krat lustit
- vas nieco taketo ucia? lebo mna neucili

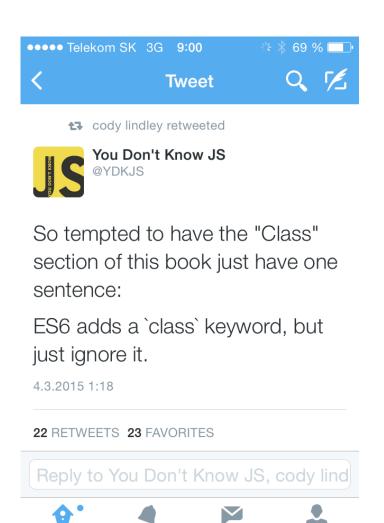

The most harmful coding constructions

- IF a jeho reincarnations (case)
- VAR (global, member, local)
- FOR i=0; i<10;i++
- All this leads to procedural programming
- PROCEDURAL PROGRAMMING najzbastardenejší stýl programovania, nie preto že myšlienka by bola zlá, ale preto, že sa ľahko a veľmi rád kríži z inými nemravnými návykmi.

Deaths of OOP

- OO != Classes (toto mi niekto zabudol povedat ?, či som len nedával pozor ?)
- Aplikovanie OO
 - bez Small is Beatifull je uplne nanič
 - bez stavov, je mi úplne nanič
- OO (Java) v bežnej praxi = extra zbastardenosť procedurálneho programovania zahalená 4ma ďalšími vrstvami (dedenie, overload, override, anotácie)

Timelines

Notifications

Me

Grave Stones

OOP is dead (2006)

 http://kawagner.blogspot.sk/2006/08/oop-isdead.html

Object Oriented Programming is Dead (2011)

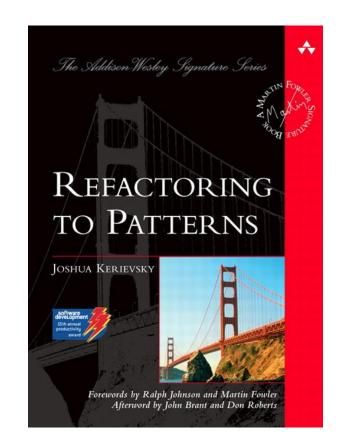
 http://blogs.msdn.com/b/alfredth/archive/20 11/03/22/object-oriented-programming-isdead.aspx

The repeated deaths of OOP (2015)

http://loup-vaillant.fr/articles/deaths-of-oop

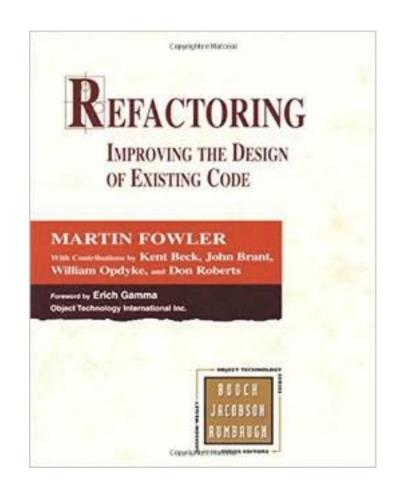
Design Patterns - Refactoring

- Refactoring to Patterns
- I began refactoring to patterns, instead of using them for up-front design or introducing them too early into my code. [J.Kerievsky]
- Patterns are a cornerstone of objectoriented design, while test-first programming and merciless refactoring are cornerstones of evolutionary design.

Design Patterns - Refactoring

- Refactoring: Improving the Design of Existing Code
- The process of changing a software system so that it does not alter the external behavior of the code yet improves its internal structure [Fowler]

Patterns - Refactoring

- "Design" Patterns: too
 abstract, too object oriented,
 hard too imagine how to use
 them?
- Refactorings Catalogue: easy to understand, tou can start using it immediately on your code

Catalog of Refactorings

Patterns - Refactoring

Decompose Conditional

You have a complicated conditional (if-then-else) statement.

Extract methods from the condition, then part, and else parts.

```
if (date.before (SUMMER_START) || date.after(SUMMER_END))
      charge = quantity * _winterRate + _winterServiceCharge;
else charge = quantity * _summerRate;
```



```
if (notSummer(date))
    charge = winterCharge(quantity);
else charge = summerCharge (quantity);
```

Refactoring, Patterns, Tests, Coding Rules all together

- Templates of "good" code snippets
 - don't let developers think how to do it (to google, to reinvent wheel, to invent square wheels)
 - do not use ad-hoc "stack overflow solutions"
- Detectors of bad (smells, for anti patterns)
 - I cannot draw but I can tell nice from ugly
- Codereviews for good and bad
- Tests any tests, BDT, UT, PbT, CCT to describe expected and unexpected behaviour and to allow refactorings
- Will and courage
- Refactoring Tools
- Refactorings Catalogue, Coding Styles and Coding Rules (explain "why" a how for templates and bad detectors)

Your own toolbox

- Never Complete
- Never Up To Date

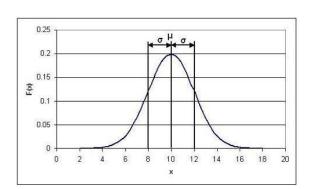
- Always organized
- Always clean
- Costs Huge Money
- Multi Vendor

Poznate ich?

- Martin Folwer?
- Linus Torvalds?
- Rod Johnson?
- John Resig?
- Steve Souders?
- Lea Verou ?
- •

merania a štatistika

- Pochopite ked si odmieriate gulicky v prednom lozisku a maju 6mm, odidete do obchodu kupite ich 2 baliky, pridete domov a oni sa tam nevojdu. Odmeriate este raz a zrazu maju 5mm nie 6.
- jeden raz nestačí....
- zapisovať výsledky
- porovnávať výsledky
- analyzovať trendy
- vyvodzovať závery
- text + git + git diff + statistics + charts
- Ked pocujem slovo priemer som alergicky (aj o cislach aj o ludoch)
- median, mean, average, histogram

The Secret of Fast Programming: Stop Thinking

- When I talk to developers about code complexity, they often say that they want to write simple code, but deadline pressure or underlying issues mean that they just don't have the time or knowledge necessary to both complete the task and refine it to simplicity.
- Instead of saying "This deadline prevents me from writing simple code," one could equally say, "I am not a fast-enough programmer to make this simple." That is, the faster you are as a programmer, the less your code quality has to be affected by deadlines.

"P" Paradigmy, Right Tool For a Job

- Object Oriented
- Functional
- Declarative
- Rules/Logical
- Parallel
- Distributed
- ..
- ..
- ..

- Preco v IT kodujeme uplne nevhodnym OO stylom nieco co sa da na 3 riadky napisat v bashi?
- Preco sa takto spravame v IT? Asi by nas nenapadlo kopat kanal hrablami. Nemame krompac/lopatu no asi si pojdeme POZICAT abo ak som bohaty tak kupit, ak som LENIVY/INAK ZANEPRAZDENY tak spravit niekomu inemu.
- Co sa stane ked budeme srobku zatahovat kombinackami
 ? (demage, expensive consequenves)
- Co robim dneska:
 - Nakupujem si drahe jednoucelove naradie
 - Citam si o to ako sa to ma robit
 - Az ked prejdem cez stadium 1,2 a este stale mam cas, vykonam danu misiu
 - Ak nemam cas, mam doma aspon naradie ;-)))
- vidite nejaku podobnost/rozdiel co chce/mala by dosiahnut skola?
- LENIVOST => POKROK
- ZNALOSTI + LENIVOST = POKROK, LEPSI A RYCHLEJSI VYSLEDOK, ...

Questionare

- NECHODIL do materskej skoly
- Ma na notebooku Windows?
- Nema notebook/komp (zbytocna otazka)
- NEBYVA na intrakoch ?
- Aky OpenSource SW pouzivate?
- Pise prace do skoly v MS Worde?
- IT robi leho ho "BAVI"?
- NEVIE preco robi IT?
- Ma Facebook konto? (zbytocna otazka)
- Vie spajkovat?
- Ma twitter konto?
- Ma psa/macku/morca/frajerku?
- Ma vlastny blog?
- · Nevie dobre po anglicky?
- Bajkuje/lyzuje/
- · Nechodi do krcmy
- Nema github konto?
- Nerad kresli, nevie kreslit (stvorcek, trojuholnik, ciarka)?
- ..

• C

Preco su ITaci taky nezodpovedni

 Keby ste boli chemici, ulice by vyzerali takto.....

 a vy, vaši kolegovia, zákazníci a okolie takto

.

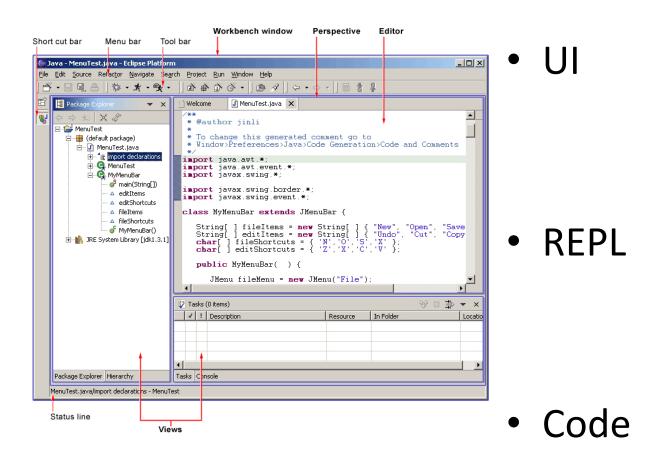
Slow Down

What I Wish I Knew When Starting Out as a Software Developer: Slow the Fuck Down

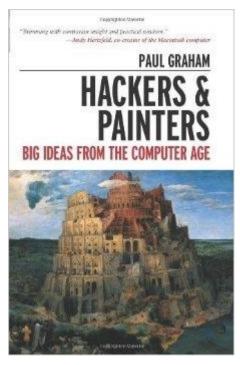

http://blog.salsitaso
ft.com/what-i-wishi-knew-whenstarting-out-as-asoftware-developerslow-the-fuckdown/

UI is harmfull

Hackers and Painters

Sometimes what the hackers do is called "software engineering," but this term is just as misleading. Good software designers are no more engineers than architects are. The border between architecture and engineering is not sharply defined, but it's there. It falls between what and how: architects decide what to do, and engineers figure out how to do it.

http://www.paulgraham.com/hp.html

What next

- Ak to niekoho zaujalo:
 - Spravte git gub project z nazvom next
 - kazda tema bude mat issue
 - kazdy z vas bude za dane issue votovat +1 a -1 moze napisat komentare k upresneniu co si predstavuje pod danou temou
 - top 1 issue pripravim a odprednasam (u nas, u vas podla toho kolko ludi sa prihlasi na dany FaceBook Event, na FB stranke grupe co si na to zriadite;-

Q

- 1. Co ste sa v skole ucili uplne zbytocne
- Co ste sa ucili v skole a bolo ok (dalo vam nieco do praxe)
- 3. Co sa v skole neucilo a malo by sa (lebo vam to dneska chyba v praci)

- Dejiny dizajnu zbytocne, ale na druhej strane to bol oddych.
 Jazyk Z a formalna specifikacia softweru to uz ani neviem o com
 bolo. A akekolvek teoreticke omacky bez praktickych
 priblizeni(JAD,CASE, RAD)
- 2. Java programovanie (az to s marcusom), operacne systemy (pipe, file deskriptori a pod.), timovy projekt tam som sa prvy krat dostal k version control (SVN) a inemu ide ako Eclipse (NetBeans)
- Rozmyslanie pri programovani (dizajn kodu), dalsi programovaci jazyk napr JavaScript/perl na pochopenie plusov a minusov. Version control v spojeni s release managementom, a cokolvek z enterprise architektury a frameworkov. A cokolvek z dependency management (ant, maven, package).

- 1. matlab, formalne jazyky/prekladace (ale zase toto bolo zaujimane), niektore veci boli take zbytocne ze si ani nespomeniem...
 - aha uz viem vsetko co malo v nazve "Enterprise" (ESB)
- 2. Java, HTTP stack, refactoring, architektura pc, XPath,
 UML
- 3. version control (ak sa pouzivalo tak len ako archivator), vyuzivanie specifikacii pri vyskume ("lebo stack-overflow" sefovi nestaci),
 - dizajn API (az ked moj kod niekto iny pouzije, zacnu davat zmysel koncepty typu enkapsulacia)

- 1. pisat eseje, metodiky a podobne dokumenty o veciach ako planovanie, odhady,... bola to iba zbierka okopirovanych materialov, lebo clovek nemal vlastne skusenosti, aby tam nieco pridal
- 2. predmety, kde sa robili zadania, hlavne programatorske (najviac timak), ale aj analyzy
- 3. zadania, kde by sme museli robit s nejakymi toolmi, externymi libkami, aby sme si zvykli robit s cudzimi vecami, githubom,...

- 1)
- teoreticke predmety typu: Manažment v softvérovom inžinierstve, Princípy softvérového inžinierstva, Princípy informačných systémov
- 2)
- urcite timovy projekt
- toto dalo do praxe najviac pouzivanie source controlu, rozdelenie roboty,
- ale aj pouzitie novsich technologii, co je asi specificke per konkretny projekt
- 3)
- vela veci bolo spomenute v ramci nejake teorie, ale nedali nam realnu predstavu,
- ako to vyuzit v praxi, napr.:
- design API / patterny
- - modularita
- - pouzivanie source control
- existencia specifikacii (nepouzivat w3schools :))

- 1. Princípy informačných systémov
- 2. Dátové štruktúry a algoritmy, Umelá inteligencia, VPPJ
- 3. Telesna:) Inak vyvoj web aplikacii, vyvoj viacvrstvovych aplikacii (prakticky nie teoreticky), source control.

- 1. Viacere predmety mali zbytocnosti, komplexne ale napr.
 Pravdepodobnost a statistika nic nove som sa tam oproti
 strednej nenaucil; Databazy + Pokrocile DB technologie nulova pridana hodnota oproti znalostiam ktore by kazdy
 vseobecne mal mat.
- 2. OSka Unix, CShell, Bash; Timovy projekt Kolaborácia, GIT; IČP - hlavne dizajnovanie UI; OOANS - UML a BPMN modelovanie. Vybral som predmety pre mna s naj pomerom odprednasane/zapamatane.
- 3. Nepostrehol som ze by bol predmet kde by som sa mohol naucit zaklady a principy webovych technologii, okrem HTML nieco ako zaklady PHP, JS, Ajax, alebo sluzby, napr. REST, vsetko som kvoli praci dohanal samostudiom.

- 1) Základy účtovníctva, telesná (okrem 10 dňového lyžiarskeho zájazdu)
- 2) Biochemické procesy, chemické inžinierstvo
- 3) Skromnosť, schopnosť popísať sa pod svoju prácu a názor

- 1. specifikacny jazyk Z (10 rokov out of date uz vtedy ked sme sa ho ucili)
- 2. vseobecne koderske predmety, algoritmy, C, java, OS-ka, dokonca aj Aspecty (ak clovek pocuval len 10%)
- 3. riesenie problemov v komunite (nie timovy projekt, ale napr. stack overflow alebo RoseIndia:D)

A9,10,11....